VI. évfolyam Celldömölk 1909 január 10. 2. szám

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Megjelen minden vasárnap reggel.
Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, felévre 4 korona, negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára darabonként 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
DINKGREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Celldömölkön
ide intézendők a szellemi részt illető közlemények, hirdetések és mindennemu panaszlevelek.

Szőlőkezelés.

(—) Már körül-belül husz év óta az u. n. szőlőtelep-tulajdonosok az egész országot elárasztják árjegyzékeikkel s derűre-borura ajánlják, dicsérik különféle faj-szőlővesszőiket. Nem tagadjuk, van az országban néhány teljesen megbizható szőlőtelep, de az is igaz, hogy a nagyhangu reklámok a legtöbb esetben tévutra vezetik a vevőközönséget. Ami szőlőbirtokosaink nagy része lépre ment; hitt a szép szavaknak és azon fölül még a gyönyörű rajzok is ingerelték, melyek az árjegyzékekben sokszor a közönség félrevezetésére vezettek. Igy történhetett meg az, hogy pl. a sági szőlőhegyben is némelyik birtokosnak egy pár száz hold területén — összevissza keverve 10—30 féle szőlőtőke is foglal helyet. Vegyesen vannak ültetve késön és korán érő fajok, fehérek, feketék stb. De ez még talán a kisebbik baj. Találunk a fajták között olyanokat is, amelyek a mi talajunknak nem felelnek meg. Ezek az okai annak, hogy egyik-másik szőlőbirtokosnak a legjobb években is kevés és rossz bora terem. A régi időben, mikor még nem importáltak ke. annyiféle faju szőlővesszőt, hanem megmaradtak szépen a »hazai« szőlőfajták mellett, határozottan jobb, kellemesebb és tartalmasabb bor termett a sági hegyen is. (Egyébiránt ez az eset előfordult a járásban több szőlőhegyen is.)

Nekünk ugyis bajunk az is, hogy nincsenek elegendő számban képzett, gyakorlott szőlőmunkásaink, akik kellőleg tudnák a szőlőt művelni; nos, ha még olyan szőlőfajtát is ültetünk, csak ugy »vaktában«, hogy azok nem felelnek meg a mi klimánk és talajunk viszonyainak: akkor magunk vagyunk okai sopánkodásunknak. Ugy látszik, most már a földmivelésügyi miniszteriumban is kezdenek szemet vetni a »magyar szőlőfajták«-ra, Régi hazai szőlőfajtáink között vannak olyanok, amelyek már csaknem teljesen *eltünlek* és csak helyenkint egyes tőkepéldányokban lelhetők föl. Ezek közt a kiveszendőben levő szőlőfajok között olyanok is vannak, amelyek érdemesek arra, hogy az elenyészéstől megmentsék azokat. Azért Darányi miniszter elrendelte, hogy kutassák ki ezeket a fajtákat s szakértőileg fajgyüjteményben — egy állami szőlőtelepen — határozzák meg.

Nagyon helyes ez a miniszteri intézkedés; dicséri Darányi Ignác miniszternek mindenre kiterjedő figyelmét és mi ennek kapcsán időszerünek tartottuk

A pénzről.

— *A pénz fogalma, eredete és szerepe a magyar nemzet történetében.* —

Irta: Leisz Lajos.

(Folytatás).

A török uralom alatt azután a denár helyét sok helyütt török pénz-oszpora foglalta el.

Miksa király és ennek utóda Rudolf alatt a pénzügyi viszonyok megint kétségbeejtők voltak: 1578-ban 11 millió sendo — 55 millió korona — adósság volt és még annyi pénz sem volt a császári pénztárban, hogy a futároknak utiköltséget adhattak volna. A deficit évről-évre nőtt. Az adókat és bányák jövedelmeit előre elzálogositották; persze! magas, néha 30 százalékos kamat leszámitolásával és 14 évig is terjedő időre. A király tanácsosai azonban, ugy látszik a zavarosban jól tudtak

nem volt más hátra, a király, hogy kincstárát megtöltse, erőszakhoz fordult. Hütlenség cimén port inditott a főurak ellen és elkobozta óriási vagyonukat. De azért a pénz még sem volt elég. A zsoldosok nem kaptak fizetést és a lakosságot borzasztóan zsarolták.

Rudolf kortársa, Báthory Zsigmond erdélyi fejedelem, hasonló módon próbált pénzt csinálni, amennyiben szintén számos főurat pörbe fogatott, de még kegyetlenebből bánt el velük, mert nemcsak jószágvesztésre, hanem 10-et közülük halálra is itéltetett és ki is végeztetett, aminek folytán temérdek kincshez jutott; csupán az ezüst nemü 220 mázsát tett. »Most már van pénz«, kiáltá örömében!

II. Mátyás alatt az ország nagyjai odatörekedtek, hogy a magyar pénzügyet a bécsitől önállósitsák és ki is neveztek külön kincstartót. A két magyar kamara, t. i. a szepesi és pozsonyi azonban szintén csak folytonos deficittel küzdött és a szegény végbeli katonák pénz helyett ismét csak gabonát, bort, vagy posztót kaptak — néha azonban még ezt sem

posztó! — pénzügyi deficit javitására az adót emeléshez fordultak, ami tehát szintén nem ujság; de mert a magyar már akkor sem szeretett adót fizetni, a legtöbb pénz — hátralék alakjában a papiroson maradt. Ezen hátralékok miatt azután, akár csak ma is, foglalásokat eszközöltek és az alispánokat is felelősségre vonták. Igy Sibrik, volt vasmegyei alispán örököseit a kamara azon réven zaklatta hogy az alispán nem számolt be az 1595-iki adóval.

Igen sok baj volt egyébiránt magával a pénzzel is, amennyiben a szomszédos osztrák tartományokból és Lengyelországból sok rossz német és lengyel pénz terjedt el, mig a jó magyar pénz kivándorolt az országból, habár nálunk sem volt már olyan jó a dinár, mint régebben. Azért azután intézkedett a király, hogy jobb dinárokat verjenek, egyszersmind megtiltotta az arany, ezüst kivitelét.

II. Ferdinánd idején, amidőn a katholikusok és protestánsok közötti viszályok dultak és egy ideig Bethlen Gábor is mint fejedelem szerepelt, ez utóbbi ugy csinált magának pénzt, hogy a katholikus egyházi javakat elzálogositotta, sőt el is adta.

(Folyt. köv.)

Tibortz Sándor

[illegible] angol és francia szabásu

ruhák készitését.

CELLDÖMÖLK, Sági-u. (Takács-ház)

Lovagló és sportöltönyök külön szabásban.

Tanulóleányok felvétetnek.

e néhány sorban szőlőszettel foglalkozó olvasóinknak ugyancsak azt az őszinte tanácsot adni, hogy ne engedjék magukat a reklámos árjegyzékek csábításának fölülni, hanem győződjenek meg a fajoknak a mi éghajlatunk- és talajunknak teljesen megfelelő voltáról, illetőleg kérjenek, ha szőlőt akarnak ültetni, tanácsot olyan egyénektől, akiknek erre nézve már van saját tapasztalatuk. Csak két csattanós, különös esetet említek itt meg. Az idén rendkivül sok és jóminőségü bor termett az országban, tehát a Sághegyen is.

Egy birtokos társunk évek óta ültetgette rendezgette, potolgatta különféle faju szőlővesszőkkel 400 □-ölnyi birtokát. Panaszkodott, hogy az ő bora átkozott savanyu. Hát persze: birtokán 17 faju szőlőtőkét találtam, köztük olyant is, a melynek gyümölcse nálunk soha sem érnék meg. Pedig a vesszőket drága pénzen hozatta — árjegyzék szerint.

Ha fajtiszta vesszőket akarunk beszerezni, legcélszerübb ismert nevü céghez fordulni, akiben teljesen megbizhatunk. Ez esetben nem is kell messzire mennünk, városunkban is találunk lelkiismeretes egyénre, aki példás szakszerüséggel kezeli és csoportositja a kitünőbbnél kitünőbb szőlőfajokat. Mór Gyula polgártársunk az, akit bizalmával bárki is felkereshet. Mór a Szücs Sándor fia bihardiószegi cég helybeli fióktelepét kezeli.

A földmivesek nyugdija.

Lapunk kezdettől fogva igaz, őszinte barátja volt a földmives osztálynak. Hazánk lakosságának zöme ma is a földet miveli, tehát a földmives-osztály úgyszólván gerince, legerősebb oszlopa a magyar társadalomnak. Nem vagyunk barátai a nép elnyomatásának; helyesnek, szükségesnek tartjuk, hogy a munkabérek méltányos emelésével a nép tisztességesebb megélhetéshez jusson; de viszont nem tudjuk helyeselni az igen gyakran szemtelen inditóokokból, hatalmi kérdésből felidézett sztrájkokat sem, melyek valóságos sirasói a tulajdonos és alkalmazottjai közt szükséges szeretetnek és egyetértésnek.

A gazda, a cseléd és a munkás egymásra vannak utalva. Közösek az érdekeik. Egy haza gyermekei. Állandó, békés egyetértésre van szükség. Ép azért, teljes erővel fel kell karolnunk azokat az intézményeket, amelyek az egymásra utált osztályok jobb sorsára irányitó befolyást gyakorolnak.

Ilyen, a nép érdekében alkotott, országos törvénynyel megcsinált intézmény, szerintunk a munkás- és cselédpénztár, melyről a napokban olvastuk, hogy egy hónap lefolyása alatt 4000 ember lépett ujabban abba s önkéntes tagjainak száma az ötvenhatezret meghaladja. Örülünk, hogy a munkás, a kisgazda sorsát ebben az állam minden vagyonával felelős, törvény által csinált országos pénztárban biztosithatja. Tehát ide beléphet a munkás, a gazda, a szakmányos, a kertész, a kubikus, sőt az is, aki gazdálkodással — csak mellékesen — foglalkozik. Örülünk annak, hogy akinek egy kis kertje, méhese, b romfitenyésztése van, az beállhat a pénztárba rendes tagnak és öregségére magának nyugdijat biztosithat. A törvény csak azt a föltételt köti ki, hogy 15 éves kort már betöltöttek legyenek, de még 35 éves koron ne legyenek tul azok, akik a munkáspénztár tagjai akarnak lenni.

Nekünk ez a segélypénztár se ingünk, se gallérunk, se kárunk, se hasznunk nincs belőle, hogy van-e sok tagja, vagy nincs, de azt hisszük, kötelességünk tárgyilagosan ismertetni és arra hivni fel olvasóinkat, hogy a falu népével az intézményt megismertessék. A szabályok szerint, aki hetenként 20 fillért akar a nyugdijba befizetni, vagyis évenként 10 korona 40 fillért, az magának a következőket biztositja: 1. Ha tiz évi tagság után munkaképességét bármely okból előreláthatólag mindenkorra oly mértékben elveszti, hogy a fogyatkozás következtében felényit sem képes évenként megkeresni, mint amennyi egy helybeli (nő, férfi) gazdasági munkás vagy cseléd évi átlagos keresménye, élete fogytáig, illetőleg keresetképességének netáni visszanyeréseig, havi 10 korona segélyt (nyugdijat) kap; ha pedig a keresetképtelenség 10 éven belül állana be s a tag a tagsági dijakat nem akarja addig fizetni, amig a segélyre való joga megnyilnék: a pénztár a befizetett tagsági dijakat, az előzőleg netalán kifizetett segélyösszegek betudásával, a tagnak kamat nélkül visszafizeti. 2. Ha meghal a tag és halálát nem baleset okozta, akkor családjának, ha legalább 5 évig volt tag, 200 korona, ha legalább 16 évig volt tag, 250 korona, ha legalább 15 évig volt tag, 270 korona segélyt, vagy ha családja nem maradt, temetésére 100 korona segélyt ad a pénztár. Ha pedig a tag halála a belepéstől számitva öt éven belül következnék be: a pénztár a befizetett tagsági dijakat az előzően netalán kifizetett segélyösszegnek betudásával a hátramaradt családnak kamat nélkül visszafizeti. 3. Ha előbb még segélyt nem kapott, 65 éves korában a tag 100 koronát kap, azonban ha 65 éves korán tul munkaképtelenné válik, a havi tiz korona segélyt is megkapja, illetőleg ha baleset éri, a baleseti segélyeket s ha meghal, családja a halál esetére szóló segélyt is megkapja. 4. A pénztár központi igazgatósága különös méltánylást érdemlő esetekben háromszáz koronáig terjedhető rendkivüli segélyt ad. 5. Ha a tagot baleset éri: ingyen gyógykezelik, ha a baleset miatt egy hétnél tovább munkaképtelen, mindaddig, mig, munkaképessége helyre nem áll, 60 napon belül naponként 1 korona. 60 napon tul pedig mindaddig, mig munkaképessége helyre nem áll, tehát esetleg életfogytáig, havonkint 10 korona segélyt kap; ha a baleset következtében meghal, hátramaradt családjának egyszersmindenkorra 400 korona segélyt vagy ha családja nem maradt, temetésére 100 K segélyt ad a pénztár.

Ezeket a törvény biztositja mindenkinek, aki heteneként 20 fillért akar a nyugdijra megtakaritani. Lehet azonban a pénztárban 100 korona havi nyugdijat is biztositani.

Aki be akar lépni a segélypénztárba, annak a községházához (vagy ahol már a pénztárnak helyi bizottsága van, annak az intézőjéhez) kell elmenni. A községházán azután beiratkozhatik. Különben a budapesti igazgatóság Alkotmány-u. 10. van és ha bárki levelezőlapon hozzá fordul, annak ingyen megküldik a pénztárt ismertető füzetet.

HIREK.

Pábián Gyula könyve. Az »Olaszországi levelek« cimü munka, melynek megjelenése karácsonyra volt hirdetve, ennek a hónapnak közepe táján jelenik meg. A munka megjelenése azért késett meg, mivel jóval nagyobb lett, mint amilyenre a kiadó azt számitotta volna. Az ugy tartalmilag, mint külsőre nézve is csinos könyvre felhivjuk olvasóink figyelmét, annál is inkább, mert tiszta jövedelmének 20 százalékával szerzője a hazafias kegyeletnek áldoz. Megjelenésekor még szólunk pár szót róla.

A kath. legényegylet bálja. Ma este nagy sürgés-forgás jelzi a főtéren, hogy a Korona nagyterme hangos és vidám estélynek lesz színhelye. Ugyanis ma tartja a Kath. legényegylet táncmulatságát, mely egyszersmind az első lesz az idei farsangi szezonban. A táncvigalmat mükedvelői előadás előzi meg: *A betyar kendője* cimü népszinmü kerül előadásra. A mulatni vágyó ifjuság, mint kiéhezett farkas lesi az első alkalmat, hogy a táncprédára vesse magát, legalább is erre enged következtetni az a lázas izgés-mozgás, készülődés, ami városszerte észlelhető. Az előjelekből itélve, a szüknek bizonyuló terem falai *ki lesznek ruyva.*

Közigazgatási bizottsági gyülés. Vármegyénk közigazgatási bizottsága rendes havi gyülését január hó 13-án tartja meg.

Tisztujitás. A megyei tisztségek körében két árvaszéki ülnöki állásra hirdettek pályázatot, mivel ezek halálozás következtében megüresedtek. Eddig három pályázó van: Klempa Lajos dr. árvaszéki jegyző, Knebel Ferenc felsőőri szolgabiró, Pekker Lajos ügyvéd.

Eljegyzés. Németh Zsófika kisasszonyt Németh László tokorcsi vendéglős kedves leányát eljegyezte Szakács József helybeli kovácsmester.

Szombathelyi szinház. Szombathely városa uj, állandó szinházának felépitésére az államtól 60,000 korona segélyt kért. A város memorandumot nyujt be a kultuszminiszteriumhoz, melyet a város képviselőtestületéből választott küldöttség visz fel. Ezen küldöttséget Batthyany Lajos gróf vezeti.

Eljegyzés. Rosenthal Izidor sárvári cukorgyári tisztviselő eljegyezte Ságel Sárika kisasszonyt Rácskevéről.

Uj megyebizottsági tagok. Magyargencsen megtartott megyebizottsági-tag választáson győztesek lettek: Töreki József kemenesszentpéteri földesgazda, Vinkovits Dénes földbirtokos és Szabó Antal tanitó.

Megüresedett szülésznői állás. Kemenesmihályfán Ciráki Ferencné lemondott szülésznői állásáról. A lemondás folytán megüresedett állásra legközelebb pályázat fog hirdettetni a helybeli főszolgabiró által.

1908.

— **Emlékek és visszhangok.** —

Ismét itt az idő, midőn az emberek »boldog ujévet kivánnak egymásnak. Ezer és ezer esztendő óta szokás ez az emberek között, amiből két dolog látszik: először, hogy az ember boldogságra van teremtve, másodszor, hogy az ember e boldogságnak nagyon híján van.

Hogyan van ez?

Magasrendü cél és rendeltetés lett neki kitüzve és előirva és az ember csak nagy küzködéssel és akadályokkal képes azokat betölteni. Az állat felnövekszik, szolgál az embernek, ami egyik rendeltetése és meghal; a fa felnő, évenkint meghozza virágait és gyümölcseit, betölti célját és meghal; a csillagos égbolt évezredek óta reggel eloltja, este fölgyujtja millo fényeit, minden zavar nélkül s igy lesz ez a világ végeig. Egyedül az ember és az ő célja és rendeltetése közé lépett egy ellenséges hatalom. Honnan van ez? Azok a nagy tudósok, akik Istent nem hisznek és a katekizmust mesének tartják, feleljenek nekünk erre!

A keresztényeknél minden kilenc éves iskolás fiu tudja ezt, akinek jól megmagyarázták az eredeti bünt és annak következményeit, nemcsak az emberre, hanem a lelketlen természetvilágra nézve is.

A világ végeig az emberek mindig csak kivánni fogják egymásnak a boldog ujesztendőt, de maga a boldogság csak egy egész élet nehéz küzdelmeinek árán lesz osztályrészük.

Boldog volt-e tehát és általában milyen a lefolyt esztendő?

Hogy az esztendő szerdai nappal kezdődött, hogy a hold volt planétája, hogy farsangja hosszu 57 napig tartott és a nagybőjt: mindezek nem hagytak nyomot maguk után. A régiek — tudjuk — a holdat hazugnak és hamisnak mondották, luna mendax. Mikor C-t mutat, crescit (magyarul nő, növekszik) akkor fogy, mikor D-t mutat, decrescit, (magyarul kisebbedik, fogy) akkor telik. Hát abban, hogy ő igaz és valódi képviselője volt egész korunknak és időnknek és csakugyan uralkodott benne és fölötte, ebben a hold nem volt sem hazug, sem hamis. Emellett megmaradt az éjjeli szerelmeseknek kedvenc csillaga és hogy egy kis csillagászatot is tanuljunk, távolsága tőlünk 50000 mértföld, átmérője pedig 500. A farsang azon tanulságot hagyta maga után, hogy kevésbbé az uri osztály, inkább a munkás osztály hajszolja a mulatozást, amely feltünően gyakori s kevés benne a kedély és szellem, de annál több az érzékiség és a pohár kultusza. De ezt nem éppen a mi fiatalságunkról mondom, ez országos tünet.

A nagybőjtben ellátogattunk a kereszt tövéhez, lelkeink tisztitásában; a nagybőjt nem szereti a zajos külső eseményeket, csak a benső lelki átalakulásokat és az ily csendes párbeszédeket: »Uram, gondolj rám, ha országodba jösz!« »Fiam, még ma velem leszesz a paradicsomban!«

Amint kinyilt a tavasz, husvét után, az ország szeme és figyelme az anyaföld felé fordult, amely életünkben kenyerével táplál, holtunk után hantjával eltakar A tavali esztendő rossz termese és az elmult esztendő nagy drágasága után öröm gyult ki a gazdának arcán, ha ugy Urnap táján széttekintett a szabadban, melynek minden terméke, nagy áldást és bőséget igért. Az aratás reményeit azonban fájdalom már nagyon megcsökkentette azon szárazság, amely májusban és juniusban kalászos és kapás növényeinket nagyon megviselte és ekkor már bizonyos volt, hogy reményeink ellenére 1908. nem fog a legjobb esztendők közé tartozni. Kivéve a fölséges bor- és gyümölcstermést, amelyek valóban páratlanok voltak, 1908-at még ötven esztendő mulva is fogják emlegetni, mint boresztendőt. Az ősz hirtelen ment át télbe, szent Márton pedig az idén fehér lovon jelent meg. De rosszul nézte meg a kalendáriumot, két nappal előbb jött meg.

Az ősszel hadgyakorlataink is voltak a közelben és a vidéken. Ez eszünkbe juttatja a háborut annyival inkább, mert Szerbia és az annexió majdnem ilyenbe sodortak bennünket. Napjainkban sokat beszélnek az emberek az örök békéről s azt mondják, hogy a terjedő fölvilágosodás elébb-utóbb egészen megszünteti a háborukat. Cifra beszéd, hegedüszó, mert a tapasztalás éppen az ellenkezőjét bizonyitja, hogy t. i. minél előbbre megyünk a felvilágosodásban, annál több s véresebb lesz a háboru. Régebben az nem történt, ami Gravelottnál, ahol 1870-ben 40000 halott és sebesült boritotta a csatatért, vagy Mukdennél még sokkal több a japán-orosz háboruban. Sokat beszélnek az emberek a háboruk okairól. Némelyek szerint az uralkodók és uralkodó-házak személyi és családi érdekei idézik elő a háborukat, mások szerint az óriási állandó hadseregek, ismét mások szerint a hosszu béke, mely alatt a népek forradalmi elméletekbe mélyedtek s ezeket az államférfiak a háboru csatornáin át teszik ártalmatlanokká. Mind cifra beszéd, igaz is, nem is. Éppen a tiz év előtti háborut köztársaság kezdte, amely a katonásdit és az óriási hadseregeket alig ismerte, a délamerikai köztársaságokban száz év óta állandóak a háboruk egymással. Ami a hosszu békét illeti, a francia forradalom nem volt békekorszak, tiz évig tartott s mégis ezután jöttek a nagy napoleoni háboruk.

Nos tehát, nagy tudósok, hol az igazság? Majd megmondja nekünk a mi iskolásfiunk: — Mikor volt fiam az első háboru? — Mikor Kain megölte Ábelt. — Mi volt annak oka? — Ősapánk első büne a paradicsombau. —

Ime itt van a háboruk oka, amig emberek lesznek a földön, mindig lesznek háboruk, a paradicsom fája hozta létre őket, a Golgotha fája szünteti meg. Csakhogy a mai kor legfőbb gondja, hogy ez utóbbi fának még gyökereit is kiirtsa; azok tehát, kik az örök békéről álmodoznak, csak olyan csendes ábrándozók, akiknek a szava se nem használ, se nem árt. De azért a béke congresszusoknak üdvös voltát nem kivánjuk tagadni, sőt szivesen elismerjük.

(Vége következik).

Sz. M.

SZÜCS SÁNDOR FIA

bihardiószegi szőlőoltvány- :: termelő-czég fiióktelepe :: CZELLDÖMÖLK, (Vasmegye).

Vezetője: **Mór Gyula műkertész.**

Bárkinek **ingyen** és bérmentve küldi

szőlőoltvány- és vesszö árjegyzékét,

mely minden szőlőbirtokosra nézve sok hasznos tudnivalót tartalmaz. Az oltványok Czelldömölkön személyesen is megtekinthetők. Áraim olcsók és anyagom kifogástalan.

Megkeresések a fiióktelep vezetőjéhez intézendők.

Egy-két fiu tanoncul azonnal felvétetik Béres Sándor cipész üzletében :: Czelldömölk.

WEBER TESTVÉREK

villany-erőre berendezett mészáros- és :: henteS-áru üzlete ::

SZOMBATHELY, belsikátor.

Lakás: **Kid-utca 3-ik szám.**

Ajánljuk naponta frissen vágott

marha-, borju- és sertés husainkat,

azonfelül saját gyártmányu **kalbászainkat,** ugymint: **pariser, savaladé, .. frankfurter, .. tormás virsli, krakauer, sonkakalbász, krinolin, debreceni, augsburgi extrakalbász, szalámi** és **szárazkalbász, husos kalbász** nyersen füstölve, **nyelv és sertés- és májsajtok.** *Naponta frissen kaphalók* mindennemü **füstölt husok** nyersen és főtten, **szalonna** frissen füstölten.

Zsir kicsinyben és nagyban.

Megrendeléseket ugy helyben, mint vidéken pontos kiszolgálás mellett gyorsan eszközlünk.

Kiváló tisztelettel:

Weber Testvérek.

Naponta postai szétküldés.

CSARNOK.

Olaszországi levelek.

Irta: **Fáblán Gyula**

(Folytatás).

Egy élelmes kocsis, aki alkalmatosságával az indóház előtt állott, azonnal k italálta, hogy nekem mi bajom lehet. Utánam hajtott és kinálta erősen a carozzáját. Mit tehettem, féltem, hogy tényleg itt kell Sienában maradnom — elfogadtam. Beleültem a döcögő bárkába és csakhamar a szálló előtt voltam.

Berohantam ide és lázasan kutatni kezdtem az ernyőm után. Sienában maradt társaim épen uzsonnánál ültek, mikor a társalgóba tértem. Ez is látta, az is látta, de hogy hol is van az az átkozott ernyő, arról felvilágositást adni senki sem tudott. A pincérek sem. Senki. Engem nagy keserüség fogott el, felragadtam egy arezzoi ernyőt, amely ott zöldelt az egyik asztalon és nem törődtem azzal hogy kié, kifutottam vele. Bevágtam magamat a kocsiba és rákiáltottam a kocsisra, hogy vágjon a lova füle közé. Meg is tette. Hiába kiabált utánam Karcsi: »öreg, el ne vidd azt az ernyőt, mert nem az enyém», nem hallgattam rá — ha nem a tied, mit kiabálsz? — gondoltam magamban és még jobban biztattam a kocsist.

Bizony, éppen hogy kiértem a római vonathoz. Társaim már alig várták, hogy kiegyezzek a kocsissal, aki hat lirát követelt tőlem. Hat lirát! Hisz azért két ernyőt vehettem volna magamnak! De azért kifizettem ne hogy lekéssek a vonatról.

Most azonban még nagyobb bosszuság ért. Kisült, hogy én egy hölgyünk ernyőjét hoztam magammal, aki szintén velünk jön Rómába. Ő ép azért bizta rá Karcsira, és hagyta Sienában a drágalatos ernyőt, hogy ne kelljen neki egész utja alatt cipelni. És most ime, én magammal hoztam.

— Már most csak őrizze is, ha egyszer elhozta — mondta nevetve a parazol boldog tulajdonosa és én most átkoztam magamat, hogy legalább meg nem kérdeztem Karcsit hogy kié is hát az az ernyő, ha sem az enyém, sem az övé? —

Tehát elveszett az ernyőm, kidobtam érte hat lirát és igy más tulajdonát kell cipelnem Itálián át. Bizony furcsa história. Csak az vigasztal, hogy esetem szép példája lehet a tiszta humornak, melyből jókora tragikumot olvashat ki az ember.

Igen kiváncsi vagyok rá, mulat-e most rajtam, vagy pedig sajnál engem, hugom?!—

De magam sem tudom, hogy bosszankodjam-e, vagy ne? Inkább nem bosszankodom. Az is enyhiti bánatomat, hogy utban vagyunk Róma felé. A sok szép dolog, amit ott látni fogok, majd megvisztal.

Egyelőre azonban csak itt ülök a rózoga váróteremben, pislogó rossz petróleum lámpa mellett. Körülöttem, kemény fapadokon utitársaim alusznak (a hölgyek egy más váróteremben) elnyomta őket a nagy fáradtság. Béla álmában még beszél is: «Bosnyák! lefujni. Ragasszon érdessel felfelé.« Ő most otthon jár. Biztossan csendélet festéshez készül.

Irigylem őt. Én nem tudok aludni. Pedig fáradt vagyok nagyon, néha le-lezárul szemem, kiesik a toll a kezemből, de aludni nem tudok. A fejem zug. Zavarosan kergetődznek benne a képek. Arezzói napernyő, a dóm, Róma és maga. Csak irok tovább. Ideiromi, hogy szeretnék már otthon lenni, akkor nem kellene megelégednem papirosra irott száraz üdvözlettel. Most már nem folytatom tovább és magának is meg kell elégedni annyi irott szóval amennyit papirosra tettem.

Üdvözlöm szivemből.

*

Róma, 1908. jul. 5.

Ritkán tünt fel az idő járása olyan lassunak, mint mikor Chiusiban egész éjjel a vonatra vártam. Mikor befejeztem a levelemet kimentem a perronra és sétálni kezdtem. Fel és alá jártam. Mindig, mikor az óra előtt elhaladtam, bosszankodtam, hogy milyen lassan forog a mutató. Amig kétszer mentem el mellette, addig csak negyed perc mult el. A lépéseimet is megszámláltam. Háromszáz lépés volt a perron hosszusága. De ha egy kicsit rövidebb lépéseket tettem, néha 20—22 lépéssel többet tett ki.

Szóval borzasztó volt azt a római vonatot kivárni. De végre az óra mutatója azt az időt mutatta, amikor megkellett érkeznie. Hogy örültem én akkor! De mégis a vonat 10 percet késett, mikor az állomásra berobogott. Bizony az igazat megvallva, mikor vonaton ültem, nem igen törődtem a táj szépségével, mint máskor szoktam. Bántam is én milyen vidéken haladtunk keresztül! igen fáradt voltam. A kimerültség szinte fájdalmakat okozott.

Csak akkor erőltettem meg figyelmemet, mikor a Tiberishez értünk. Csunya, sárga vizü folyócskának találtam és olyan kiábrándulás félét éreztem. Nem ilyennek képzeltem én a rómaiak szent folyóját! És aggódva kémleltem a horizontot, hogy hátha Rómát megpillantva, szintén csalódni fogok. Fáradtságomat ideges nyugtalanság gyürte le és az a vágy, hogy lássam már Rómát; ébren tartotta figyelő képességemet.

Amint idegeimet megfeszitve, a távolba néztem és a párás levegőn, amelyet a nap heve izzóvá és szinte sürüvé tett, áthatolni igyekeztem tekintetemmel, mintha délibábot pillantottam volna meg, vettem észre egy fénylő, fehér foltot. Mintha levegőben függött volna, átszőve fényes napsugarakkal, ragyogott a távolban a különös kép. És ennek a fehér foltnak a körvonalaiból egyszerre csak kiemelkedett a szent Péter templomának hatalmas kupolája, magára vonva minden figyelmet, nem türve meg azt, hogy mást is lehessen nézni, mint őt.

»San Pietro«!! — suttogta minden utas és rohant az ablakhoz, hogy bámulja az én délibábos tüneményemet, mely mindig élesebb körvonalakat öltött, mig végre határozott képet nyerve teljes pompájában ragyogott a déli nap fényében. Szinte sajnáltam, mikor Rómához közel értünk és a fényes foltból piszkos házcsoportozat lett, mely eltakarta szemem elől a büszke kupolát.

Az állomásra érve, ott jól megmosdottunk, rendbe hoztuk ruháinkat. Valahogy elfeledtük a fáradtságunkat is és jókedvüen poroszkáltunk a villanyos felé, mely eszünkbe hozta egy pillanatra Pestet. Ép ugy csengetett, mint a pesti villanyos. Felültünk rá és bevitt minket a városba.

Igen türelmetlenek voltunk. Alig-alig reggeliztünk meg, szerettük volna már a várost látni. Hőnigschmidt vezetése alatt, aki már járt itt és otthon érezte magát, fel is kerestük azonnal a Pantheont.

Ez még régi római épitmény. Caracalla császár épitette és tulajdonképen fürdőnek szánta. Hatalmas egy alkotás. Nem tudott vele birni az idő. Mintha örökre épitették volna, tán még most is olyan, mint mikor a császárok idejében volt. Most templom. Előtte oszlopcsarnok áll, rengeteg nagy, egy darabból álló oszlopokból. Mintha óriási fenyőszálak tartanák a grandiózus tympanont és a csarnok menyezetét. Maga a templom kör alaku épitmény, óriási kupola födéssel. Ez az épület valami jól eső érzést kelt, nem pedig hideg bámulatot, melyet az ilyen nagyszabásu alkotások a lélekben ébresztenek. A hatalmas kupola közepén kerek nyilás van, ugy, hogy azon keresztül az ember Isten szabad egét láthatja. Nagyon jól esik az emberi szemnek az, mikor azt a szép, fényes kékséget szemlélheti. Olyan szép is az, amint az a nagy fényesség betekint a rengeteg épületbe és megvilágitja az oltárokat, képeket — Rafael sirját.

A pantheonból a Capitoliumra mentünk. Itt áll a hires capitoliumi szoborgyüjtemény, melynek antik szobrokból álló remekei kincseket érnek. Ezeknek a szobroknak nagy részét már ismertem, hiszen szinte typusokká váltak minden ember előtt, aki a művészetet ismeri és szereti. Ismerős alkotásokat sorolok fel hát most, melyeknek másolatát már biztosan látta.

Nem gyönyörködött még soha a »capitoliumi Venus«-ban? Itt van. Láttam magát az eredetit, amely az ismeretlen mester kezét és lelkét érezteti. Egyszerü fülkében áll a pogány istennő szobra, márvány testének ragyogásából élet sugárzik ki és az a régi pogány felfogás, mely a test örömeit dicséri és a mulandósággal nem törődik.

A muló gyönyör eszméje, örök formákba öntve! Az életöröm, a forró emberi érzés hideg márványból faragva! Milyen bizarr gondolat ez! . . . — A »haldokló gallus«-nak is nagyon sok bámulója van. Másolatok után lehetetlen fogalmat alkotni ennek a szobornak kifejező erejéről. Mintha az utolsó leheletet hallaná kiszakadni az ember a kőkebeléből, amikor a szegény gallus félig nyitott száját figyeli az ember.

Nem lehet mindezt leirni. Hol vennék én annyi papirost, amelyre annak a sok szép dolognak a leirása ráférne, amit én itt láttam? Éppen csak megemlítek egy-két dolgot még.

Itt van: a »libát fojtogató gyermek« — a »pompeji galambok» (ez mozaik), — a »jókedvü satir« és a nagy római férfiak és hires asszonyok szobrainak sokasága.

(Folyt. köv.)

Hirdetéseket

felvesz a kiadóhivatal.

Dr. Moritz Dénes ügyvédi irodáját a ns.-dömölki utcába, 206. házszám alá helyezte át. (Gombás ház melletti uj épület.)

A kórházban levő betegek karácsonyát adományaikkal a következők tették boldoggá: Ányos Kálmánné 4 K. és 3 üveg befőtt, Angyaltól 20 f., Apátiné 1 K., Almásy János 1 K. és élelmiszerek, Abrócky Sándor 4 üveg bor, Annegnath Gyula 50 f., Altstädter Józsefné 1 K., Dr. Berzsenyi Jenőné egy kosár alma Dr. Brunner Ferencné 2 K., Blettler Pál kelme, Banócy Istvánné 1 K., Beck Józsefné 40 fil., Bauer Eliz 8 üveg befőtt, Bisitzky Ödönné 2 K, Bass Vilmos narancs, Dr. Balassa Jenőné 2 K., Özv. Beke Gyuláné 3 K., Barosné 50 f., Bálint Istvánné 1 K., Berkes Jánosné 20 fil., Brenner Samuné 1 K., Bodorkós István 20 f. és dohány, Cseke Gyuláné 1 K., Czinderné 1 K., Csuha Lajosné 40 fillér, Dr. Deutsch S. 1 K., Deutsch Mórné 1 K., Deutschék 2 K., Darvarits István 40 f., Deli Józsefné 20 fillér, Dinkgreve Nándor 1 K., Deim Sándorné 1 K. 20 f., Dávid Kálmánné bor, Ifj. Erős Sándor 20 f., Frisch Gusztáv 2 K., Göttman Bódog 1 K., Özv. Gombás Sándorné 1 K., Gombor Vendelné 20 f., Galambos Béláné 20 f., Gömbös Kálmán 1 K., Gandalovits János 2 K., Garai Rezsőné 30 f., Dr. Géfin Lajos 2 K. és 3 liter bor, Dr. Géfin Lajosné 2 K., Gayer Gyuláné husnemü 17 üveg befőtt, szivar. Horváth Józsefné 20 f., Dr. Hetthéssy Elekné 1 K., Honigné 1 K., Herzfeld 60 f., Horváth Ferencné 1 K., id. Hubert Sámuel 60 fillér, ifj. Hubert Sámuelné 1 K., Hrabovszky Mórné könyvek, Hegedüs Sándorné 1 K., Hegyi Endréné 1 K., Hoffmann Miksáné 1 K., Hiller M. 40 f., ifj. Huchthausenné 1 K., Horler János 1 K., Özv. Horváth Jánosné bor és befőtt, Hajsza János bor és gyümölcs, id. Huchthausenné 30 f., Hannig Istvánné 1 K., Heimler 2 K., Hoffhauser Sándor 1 K., Jurecz 1 K., Inzsel Jánosné 60 f., Janesz Pál 40 f., Isteni szeretet leányainak főnöknője 3 K., Kelemen Tivadarné 1 K., Kuthi Józsefné élelmiszer és karácsony fáklya, Klein Jakab 1 K., Krausz Mihályné 1 K., Kaufmann 30 f., Kemenesaljai takarékpénztár 1 K., Kóváry Mihályné 1 K. Dr. Király Jánosné 3 liter bor, Károlyi Józsefné 50 f., Klaffi Sándor 50 f., Klaffi Kálmán 60 f., Kiss Sándorné élelmiszerek, narancs. Klein testvérek 1 K., Katona Fülöpné 1 K., Klapperné 40 f., Kreinerné 30 f., Kosztolitz 30 f, Kohn Sándor 40 f., Károlyi Istvánné 2 kor., Károlyi János 60 f., Kamondy Ferencné 1 K., Kövesiek 1 K., Kondor József szivar, Kosztolitz Adámné 30 f., Kárász Józsefné 1 K., Kermbor Jánosné 30 f., Lőrincz Györgyné 50 f., Lengyel Mórné 1 K., Löwenstein J. ruhafélét, Lóránth Gyuláné 2 üveg bor, Lada Józsefné 30 f., Lendler 2 K., László Józsefné 20 fillér, László Boldizsár 2 K., Molnár János 50 fillér, Molnár Jánosné bor, Molnár Lajos 30 fillér Makrancy 1 K., Marton Pálné 60 f., Marton Vincéné 1 K., Málnási Antalné 2 k., Mihókné 10 f., Miklós Lajosné 20 f., Milkovicsné 20 f., Dr. Móritz Dénesné 2 K., Móritz Gézáné 20 f., Mike Lina 20 fillér, Mustos József 1 K., Máté Antal élelmiszer és bor, Merkly Edéné bor és egy kosár alma, Michl Vilmosné 2 kalács, Nagy Andrásné 1 K., Nagy Dénesné 2 K. és négy üveg bor, Nagy József 1 K., Nagy Istvánné élelmiszerek, Nagy Jánosné kendő, Nagy Gyula 1 K., Németh Sándorné 1 K., Németh Lászlóné 1 K., Németh Jánosné 1 K., Németh Márton 1 K., Németh Ida 40 f., Németh Gézáné 40 f., Németh Ferencné 40 f., Neupor Lászlóné 1 K., Neustadték 20 f., Patyi Jónásné 20 f., Popovits János 20 f., Pfuhlné szivar, Pálovits Gyuláné 20 f., Dr. Porkoláb Mihály 5 K., Porkoláb István 1 K., Péter Anna 20 f., Pálovits Józsefné 1 K., Pőce Dávidné 40 fillér, Dr. Pletnits Ferencné 3 K. és ruhafélék. Raffel Mihály 10 K., Reich Istvánné 30 f., Ruprecht János 60 f., Radó Ignácz 40 f., id. Reich Imre 20 f., ifj. Reich Imréné 40 f., Röh Pál 2 K., Rosenberger Miksáné 2 K., Rosenheim Ferencné 1 K., Reindl Istvánné 1 K. és három üveg bor és három üveg befőtt, Reindl Irén 1 K., Sz. M. 10 f., Szalay Józsefné 1 K. és szivar, Szalay Gyuláné 30 f., Sümegi Mihályné 10 f., Szórády Dénesné 1 K., Szalai János 2 K., Szalay Lajos 40 f., Seiffertné 60 f., Szerencse Imréné bor, Szukics Gyuláné 40 fillér, Szita Györgyné süteмény, Szarka József 20 f., Szegediné 20 f., Schmerkovszky Lászlóné 2 K., Sokoray Elekné 1 K., Segall 1 K., Stern József és neje két kalács, Somlyai Áronné 20 f., Szarka Imréné 20 f., Schneider Ferenc 2 K., Schmidt József három liter bor, Singer Ignác 1 K., Simon Sándorné 1 K., Dr. Szinek Izidor 10 K., és három üveg bor, ifj. Sütő Károlyné 20 f., Steiner Rudolf 1 K., Steiner Sámuel likőr, Spieler E.-né játékszerek, Scheiberék ruhanemü, Schleiffer Ignác 1 K., Steiner Jenő 1 K., Szagán János 50 f., Szabó Péterné 2 K., Stetka Ilona 1 K., Stetka Tinike 1 K, Szabó Károly 2 K., Stetka Péterné cukorkák, sütemény, bor, Takách Mártonné 2 K., Takács Ferencné 1 K., id. Tory Györgyné 1 K., Tóth Antalné 1 K., ifj. Tory Györgyné 40 f., ifj. Tóth Istvánné 50 f., Dr. Tompa Sándor 2 K., Tibortz Sándorné 1 K., Tihanyi Béla 40 fill., Takács Ádámné 1 K. Takács Ádámné 1 K., Takács Györgyné husfélék, cukor, tea, rum kenyér. Udvardy Dániel kalács, Vince József 1 kor., Vass Jánosné 40 f., Wendlerné 20 f. Vargáné 20 f., Vadász Sándorné 40 f., W. Z 20 f., Vizlendvayné 40 f., Vidi Jánosné 60 f., Váraljai Pálné 40 f., Weisz vasáros 30 fillér, Wittmannék 2 K., Weisz Kálmán 2 K., Wágner Lőrinc 10 K. és bor, Záborszky Sándor 4 üveg bor, Zsoldosné 2 üveg bor, Zathurecky Gézáné 4 K. Névtelen adakozóktól 4 K.

Járvány. Jánosházán a hét folyamán több megbetegedés történt vörhenyben és torokgyikban.

Az első magyar hangszereléstan. A legközelebbi napokban jelenik meg Erdős Tivadar besztercebányai tanár legujabb műve: Az összes hagszerek ismertetése, számos képpel. Ez az első rendszeres mű magyar nyelven, amely az Orsz. Zeneakadémia tantervéhez alkalmazkodva az összes hangszerek szerkezetét, hangterjedelmét, hangszinezetét és zenekari szerepét tárgyalja. A népszerüen, közérthető módon megirt mü, melynek ára 3 korona, Havelka József bizományában jelenik meg, Besztercebányán.

Vonatösszeütközés Jutason. Karácsony másodnapján délután 5—6 óra között Jutason a kihaladó 5061 sz. tehervonatot a 6124 sz. vonat körüljáró gépje a váltón utólérte s a lökés következtében hét teherkocsiból három felborult négy pedig kisiklott. Molnár József fékező kisebb ütődéseket és horzsolásokat szenvedett.

Száztizenhét esztendős hajadon. A győrmegyei Koronczón meghalt á minap Farkas Anna, egy száztizenhét éves leányzó. Rengeteg időt ért meg és sohasem volt beteg. Mivel vagyontalan volt, öregsége óta a község gondoskodott róla.

Meghivó. A győri szállodások, vendéglősök, kávések, italmérők és a pincérkar a győri pincér-egylet ingyenes elhelyező irodája és a szakiskola-alapja javára Ott Ernő ur védnöksége alatt 1909. évi január hó 14-én a »Vigadó« összes termeiben Lakatos Gyula jóhirnevü zenekara közreműködésével zártkörü táncvigalmat rendez.

Fővárosi látványosság. Fővárosi látványosságszámba megy Budapesten a Kossuth Lajos-utcában a Petőfi Társaság kollier-e. A szép brilliánsokkel ékes tárgyat a Petőfi sorsjáték főnyerője kapja. Értéke 25000 kor. Tekintettel a huzás közelségére kérjük, hogy a sorsjegyeket mielőbb rendeljék meg. Egy sorsjegy ára egy korona.

Városházi pincék, csarnokok és mintaraktárak. A földmivelésügyi miniszter elhatározta, hogy borkimérésre berendezendő városházi pincéket, kóstoló csarnokokat és mintaraktárakat állittat föl; a meglevő borkészleteket állandóan nyilvántartja, azokat hirdeti és a termelőket ugy a belföldi, mint a külföldi vevőkkel összehozza. A földmivelési kormány t. i. meg akarja előzni, hogy a szőlőmüvelés és borgazdaság válságos helyzetbe jusson, azért már most akarja egyengetni a borértékesités utjait, fejleszteni óhajtja a fogyasztást, — egyszóval nem akarja a véletlenre bizni a borforgalmat, hanem biztos piacokat akar teremteni.

Amerikai dollárok. Edward Morgan Newyork-áll. postamester lelkiismeretes szorgalommal állitotta össze a statisztikai adatokat arról a pénzről, melyet dec. 2-tól 16-ig hazaküldtek az Amerikába kivándorolt európaiak. A messze idegenbe, tengeren tulra elköltözött magyar véreink 292,952·38 dollárt küldtek haza karácsonyra az itthon maradtaknak.

Gazdaság.

Egyszerü ludhizlalás. Egy fiatal lud teljes kihizlalására mintegy 15—13 liter kukorica szükséges. A kukoricát használat előtt kissé megsózott vizben kell áztetni. A ludakat naponkint kétszer, reggel és este kell tölteni, még pedig ugy, hogy a lud c-őrét szétnyitjuk és jobb kézzel a nyelv felett apródonkint kukoricát teszünk a szájába, mit a mutató ujjal a torokba taszitunk. Ezt a töltést addig kell folytatnunk, mig a lud begye teljesen megtelik. Kezdetben kevesebb kukoricát kell beletölteni s csak akkor kell fokozatosan haladva teljesen megtölteni, ha a begy már kitágult. Azonban sohasem kell addig tömni, amig az előbbi töméskor adott kukorica a begyből teljesen el nem fogyott. Tömés közben arra kell nagyon ügyelni, hogy a légzőcsőbe szem ne jusson, mert ha a ludnak nem sikerül azt kiköhögni, megful. Gyakorlott hizlalók a gégébe jutott kukoricaszemet ki tudják venni. Ajánlatos a kukorica rostálása alkalmával a felső apró szemeket külön választani és a szabadon járó szárnyasokkal megetetni, ellenben a töltésre csak a legnagyobb szemeket használni.

Tömés nélkül is lehet ludat hizlalni, még pedig ugy, hogy naponkint kétszer, háromszor annyi gabonát, különösen kukoricát adunk nekik, mint amennyit meg tudnak emészteni, de olyan elzsirosodást sohase lehet elérni, mint a töméssel. A hizlalás ideje 20—25 napig tart; hosszabb ideig nem állja ki a lud.

Eladásra legalkalmasabb idő: december és január hónapok.

Szőlőoltvány,

amerikai és hazai vessző- :: eladási hirdetmény. ::

A nagyméltóságu Földmivelésügyi miniszterium 60900|1896 szamu szokványrendelete szerint válogatott, **elsö osztályu sima- és gyökeres RIPARIA-PORTALIS, RUPESTRIS MONTICOLA és VITIS-SOLONIS** amerikai vadvessző, valamint ugyanily alanyokra **nemesitett**, fenti rendeletnek [illegible] tekintetben megfelelő, a legkiválóbb bor [illegible] faju

[illegible] fás- és zöldoltványok.

[illegible] yiságben eladásra.

[illegible] SZŐLŐTELEP

[illegible]

A hölgyközönség figyelmébe!

Női gyermekkalapok, kész kézimunkak, ezekhez szükséges anyagok. Női blusok és aljak! Kalapok átalakitása elfogadtatik

Ujhegyi Mihálynénál

PÁPA, Kossuth Lajos-utca 68. sz.

ÉPITÉSI IRODA.

Tisztelettel van szerencsénk a n. é. épittető közönség becses tudomására hozni, hogy

Celldömölkön, Sági-utca 99. szám alatt.

(MERKL-FELE HAZ)

épitési irodát és vállalatot

létesitettünk.

Elvállaljuk ugy helyben, mint vidéken, bármily méretü modern **lak- és bérházak, gazdasági épületek stb. tervezését. költségvetések készitését**, valamint ezek természetben való kivitelét; továbbá átalakitások, tatarozásoknak a leggondosabban való elkészitését, melyeknek **pontos és szakszerü kiviteléért, ezen a téren hosszas időn át szerzett tapasztalataink kezeskednek.**

Amidőn legfőbb törekvésünk oda irányul, hogy a legkényesbe igényeknek is megfelelhessünk, — magunkat a nagybecsü épittető közönség szives pártfogásába ajánlva, maradtunk

kiváló tisztelettel

Horváth Testvérek

köm. mesterek, épitési vállalkozók.

Lukács Dezső

kőmives-mester és épitési-vállalkozó

Pápa, Laki-utca 25. sz.

Vállalkozik mindennemü kőmives munkálatokra, épitkezésekre Felvilágositásokkal, tervezetekkel költségvetéssel szivesen szolgál. Az épittető közönség pártfogását kéri

Kifogástalan munka.

Olcsó árak!

Felvételek csütörtökön, szombaton és vasárnap — borult időben is — művészies kivitelen készülnek.

BELTZ GYÖRGY, fényképész.

Felvételek [illegible] is eszközöltetnek ::

Műterem: Celldömölk, Ferenc József-u., (Posta közelében).

Gyermekfelvételekben különlegességek. :: Nagyitasok elfogadtatnak.

Nyomatott Dinkgreve Nándor könyvnyomdájában, Celldömök.